

С Т А Н О В И Щ Е

НА

СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

ПРЕДВАРИТЕЛНИ СЪОБРАЖЕНИЯ

I. СБЖ отговаря с готовност на определението на Конституционния съд, който е конституирал между други институции и него като заинтересована страна, тъй като в устава му, между всичко останало, е записано конкретно и следното:

" чл.3/1/ СБЖ работи за гарантиране свободата на събирането и разпространяването на информация и на изразяване на мнения.

/2/ СБЖ работи за утвърждаване и повишаване ролята на професионалната журналистика в обществото и за спазване на професионалната етика.

чл.4. СБЖ проявява инициативи пред компетентните държавни органи за създаване и усъвършенстване на правната регламентация, която гарантира свободата на словото и свободното упражняване на журналистическата професия."

II. Уважаемите конституционни съдии не могат да нямат предвид една особеност в дадения случай.

Президентът на страната е едновременно върховна институция и физическо лице, което може да разсъждава и пише в първо лице единствено число.

Организация като СБЖ /наброяваща над 5 300 члена/ изразява колективните си становища по строго спазван уставен ред, на нея не само не е присъща подобна граматическа употреба, но е фактически забранена. При това положение не може

да се очаква СБЖ да следва буквално хода на интерпретациите на президента, а единствено да изрази формулираните по съответния ред позиции на СБЖ по въпроса за свободата на словото и регламентациите, свързани с нея.

ПОЗИЦИЯ НА СБЖ

По въпросите, поставени от президента на Република България пред Конституционния съд, СБЖ може да заяви следното:

1. СБЖ поддържа изцяло текстовете в Конституцията на Република България, които третират проблема за свободата на словото.

2. СБЖ, съобразно и с практиката в цивилизованите страни, отстоява разбирането, че свободата на словото се гарантира от три групи необходими условия:

- а) конституционни текстове - каквито имаме;
- б) специализирани закони - каквито нямаме;
- в) правила, кодекси, норми на вътрешните взаимоотношения и етика в професионалната журналистическа гилдия, които се приемат от колегията и се спазват - СБЖ е приел на своя X конгрес подобни правила. /Прилагаме ги за сведение./

3. СБЖ и сега, и винаги е стоял на принципната позиция, че конкретизацията на определени общи положения в Конституцията, които неизбежно стават предмет на тълкуване, трябва да се извършва чрез по-нататъшното законодателно развитие. Неизменно сме били за необходимостта от закон за функционирането на информацията в обществото, както и от закон за електронните медии. В тях законодателят след широко обсъждане с експерти и активната журналистическа общественост да гарантира максимално обективно прилагането на свободата на словото в конкретни "правила на играта" в целия цикъл: ДО медиите; В медиите; СЛЕД медиите. В тези закони трябва да се очертае и мястото, правата и задълженията на журналистите, гаранцията за техния достоен социален статут, за да се преустанови съществуващата практика всяка властова или друга прослойка да си измива ръцете с честта и името на журналиста.

В тези закони трябва да бъде потвърдено и задължението на държавата в лицето на нейните институции да предоставя информация на гражданите, съгласно чл. 41/2/ на Конституцията.

Позицията на СБЖ означава, че за страната, за журналистиката, за всички граждани /политици и неполитици/ - равни по Конституция, са необходими ясни и демократични закони, които да уреждат и конкретизират интересуващата ни в случая материя.

Тази позиция следва, прочие, указаното в параграф 6 на преходните и заключителни разпоредби на Конституцията на нашата страна.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Предлагаме Ви в приложение и някои публично оповестени документи на СБЖ, свързани с този кръг проблеми, водени от съзнанието, че могат да бъдат от полза на Конституционния съд.

СЕКРЕТАРИАТ НА СБЖ

ПРАВИЛА НА ЖУРНАЛИСТИЧЕСКАТА ЕТИКА

Неотменното право на човека на информация, свобода на словото и на критика, неотменното право на обществото да бъде осведомявано за факти и мнения са основата на правата и задълженията на Журналиста

Като поема голямата гражданска отговорност на професията си, журналистът отстоява свободата на словото, зачита истината, независимо от политическите си възгледи, убеждения и пристрастия. Журналистът носи цялата отговорност за своите произведения - подписани или не, публикувани или излъчени. В своята дейност журналистът спазва нормите на журналистическата етика, ограничени със следните ПРАВИЛА:

I. ЖУРНАЛИСТЪТ: не допуска негови произведения да способствуват за противопоставяне на хора по расов, етнически, верски или съсловен признак; не използва квалификации, засягащи човешкото достойнство; не се противопоставя, а съдействува на засегнатата от него страна за правото ѝ на отговор в същото място или в същото програмно време; не приема негови материали да се явяват пред обществеността в изопачен вид; не допуска коментарът на фактите да деформира тяхната истинност; не съобщава само част от фактите, които са му известни, с цел едностранно отразяване на събитие или процес.

II. ЖУРНАЛИСТЪТ: не използва свободата на словото и възможностите на професията с користни цели, за уреждане на лични взаимоотношения и удовлетворяване на лични амбиции, за облагодетелствуване по каквато и да било форма на себе си, други лица и организации; не използва името и професията си за рекламнo-търговски цели.

III. ЖУРНАЛИСТЪТ: не използва нечестни средства за набавяне на информация; не нарушава правото на лична тайна освен в случаите, когато това е в изключителен интерес на обществото; не плагиатствува, задължително цитира автора на използваното или възпроизведено произведение; не действа във вреда на информаторите си, защитава поверителни си източници на информация; не злоупотребява с искреността или страдания на хората, предмет на съобщението му; не разкрива самоличността на малолетни извършители или жертви на престъпление.

IV. ЖУРНАЛИСТЪТ: не приема задачи, несъвместими с професионалното му достойнство; не пречи по какъвто и да било начин на свой колега при събиране на информация; не предлага услугите си при по-неизгодни условия, с цел да отстрани свой колега.

V. ЖУРНАЛИСТЪТ: не се поставя в услуга на службите за сигурност.

Тези правила бяха приети от Десетия конгрес на Съюза на българските журналисти.

София, 6 март 1994 г.

